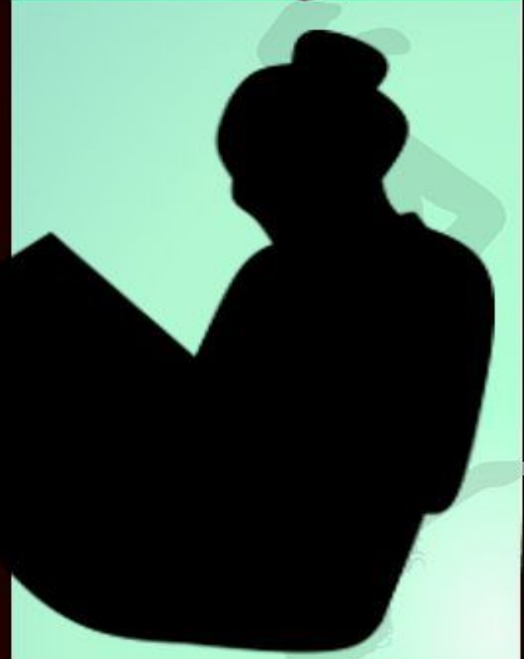

Deník praštěné 4cátnice

Yvonne Hassl

Deník praštěné 4cátnice

YVONNE HASSL

Splendidum družstvo • Vražné, Hynčice

COPYRIGHT

© Yvonne Hassl

Deník praštěné 4cátnice

Autor: Yvonne Hassl

Vydalo: Splendidum družstvo

První el. vydání

Vrážné, Hynčice 2020

Česky

978-80-88394-63-1 EPUB

978-80-88394-64-8 MOBI

978-80-88394-65-5 PDF

Obsah

Prolog

Oční školka

První třída

Druhá třída

Třetí třída

Čtvrtá třída

Páta třída

Šestá třída

Sedmá třída

Osmá třída

Devátá třída

1981

1982

1983

1985

1986

1987

1988

1989

1990

1991

1992

1993

1994

1995

1996

1997

1998

1999

2000

2001

2002

2003

2004

2005

2006

První pokus

Druhý pokus

Třetí pokus

Čtvrtý pokus

Pátý pokus

Šestý pokus

Sedmý pokus

Osmý pokus

Listopad

Prosinec

2008

Prolog

Hrůza ... půl života za mnou ... opatrně se ohlížím za sebe. A co vidím? Nic ... vyleštím si brýle a ... spatřím dvě děti rychle mizející z dohledu. Proč se ke mně neznají?

‘Ženo!’ vynořil se odněkud manžel a táhl za sebou žebříňák plně naložený svými obrazy. ‘Zase jsem nic neprodal.’ Kráčíme se sklopenými hlavami k nějaké roztrhané chalupě. Snad to Bohušovo stavení není naše? ‘Ano, je!’ smějí se nám z dálky děti.

Brrrrrrrrrrrr. To byl zase jednou sen. Probouzím se s napadanou omítkou na obličeji.

“Zatracený, vlhký, odporný barák,” se slzami v očích sklepávám omítku z víček a bosou nohou vlítnu do plísňové peřinky, neboť se mi posunul kobereček u postele.

„Zatracený, popraskaný beton. Jó parkety, kdeže jsou?“ prozkoumávám na zemi bílou plíseň. Vypadá jako krátké šedivé vlasy dědka Vševědka. „Proč ta podělaná chalupa pořád kvete? Proč to podělané, SAVO nezabralo?“

Znechuceně si sedám zpět na postel a převracím oči v sloup. „Áááááááááá,” dere se mi jekot z plic. Po stropě se šinul obrovský pavouk a nic lepšího ho nenapadlo než mi spadnout na rameno. Opravdu děkuji za každé nové ráno. To se nedá vydržet. Kdy tahle bída a utrpení skončí? Prosím Boha o pomoc. Věřím v Boha ... ještě ANO.

Vyčerpaně stojím před „domem“. Zaujalo mě temně fialové nebe, smutné slunce, laskavý zpěv ptáků, stíny bázlivé květeny, divoce šumící les, praskot dřevin ... Praskot dřevin? Podivné. Slyším zvuky z 30 km vzdáleného lesa?

„Ženo! Povídám! Nařezal jsem dřevo. Dones ho ke kotli,“ rázem zmrazil manžel můj blazeovaný pocit. „A mám hlad,“ nedá si pokoj. „Slyšela jsi? Mám hlad.“

„Já mám taky hlad a otravuji s tím snad někoho?“ jsme zase v sobě. Odbudu si své „povinnosti“ a běžím zpátky před dům, kde ... slunce je krvavě rudé, ptáci vriskají a slepice ptačí chřípkou straší, stíny bázlivé květeny se zaostřují a já zírám na prales plevy v naší zahrádce... nešumí les, jen skučí sousedův pes, ale já se své mytické nálady nevzdávám. Vzhlednu k nebesům se slovy: „Ach Bože! Existuješ-li, dej mi znamení!“

„Plesk,“ spadlo mi něco do vlasů. Příjemně překvapená stojím nehybně, ani nedýchám, jen přemítám, jaké že to znamení na hlavě mám.

„Ty neslyšíš, že tě volám?“ vyšel z vrat rozzuřený manžel. Aha, něco chtěl přidržet ... já zapomněla. Dál však stojím strnule jako sádrová Panna Mařenka u nás v kostele, jež se mi tak tuze líbí.

„Pojď se podívat! Něco mám na hlavě,“ pronesu pyšně.

„Co zase máš?“ zařval můj asi nahluchlý choť.

„Nevím,“ vztekle zaječím, ale vzápětí se rychle uklidním, přece s Božím znamením na hlavě se nebudu rozčilovat. Šeptem muži oznámím: „Žádala jsem Boha o znamení a on mi ho do vteřiny poskytl.“

„Co to meleš za nesmysly?“ jde se konečně podívat a já dál plná očekávání stojím jako solný sloup.

„Fůj!“ s odporem se ode mě odtáhl. „Pokálel tě pták,“ sekl mě krutou pravdou rovnou do srdce. „Prý znamení,“ řehtal se jako kůň za vraty a ty. Ty nic, ale JÁ stála jako přikovaná a ONO na hlavě mi nějak ztěžklo. Přiznávám, že větší ponížení jsem v životě nezažila ... Bože to jsi nemusel. Přec rozebereme-li to filozoficky. Žádala jsem Boha o znamení. A, co je lepší? Mít na hlavě ptačí lejno, nebo spadlý strom?

Raději se vrátím do dětství, ale nebude to o nic lepší ...

Oční školka

Postihne nás tragédie a my se nikdy neopomeneme sami sebe zeptat PROČ? Proč zrovna já? Proč se to muselo stát zrovna mně? 'Špatná otázka,' culí se filozofové. 'Nelze se ptát proč a být nazlobený. Zlou skutečnost musíte přijmout s pokorou. Buďte trpěliví, laskaví svými skutky a slovy. Usmívejte se na svět a svět se bude usmívat na vás. Mračte se a svět se k vám otočí zády. 'Svatá slova, ale vykládejte to dítěti, které dostalo od života facku sotva se naučilo mluvit.

„Maminko, kdo večer zhasíná sluníčko?“ snažím se přitom učesat svou první vlasatou panenku. Máma stála o okna a tiše klela. Ptám se tedy po druhé, po třetí po čtvrté ... a rvu pletence vlasů z hlavy moji milované zlatovlásky.

„Proboha mlč už ... to se nedá vydržet. Včera s nimi popíjel a dnes tam trčí zase. To jsem vyvdala rodinku, jen co je pravda.“

„Maminko, kdo zhasíná sluníčko?“ nezajímaly mě její stesky. Táta není doma, no a co.

„Ježíšmarjá. Já se z tebe zblázním. Asi měsíček, kdo jiný. A co děláš s tou panenkou?! Víš, kolik stála peněz? Já jsem mu říkala, aby ti ji ještě nekupoval, že nemáš rozum,“ vytrhla mi zlatovlásku z náruče.

Rozplakala jsem se. „Měsíček přece nemá ručičky. Jak by mohl sluníčko zhasnout? Áááááááááááá, vrať mi moji panenku. Kdo zhasíná sluníčko?“ řvala jsem jako tur a máma šílela.

Vrátil se táta s opičkou domů. Křik, hádky, slzy ... byli krásní, mladí a plní ideálů. Otcí se sen splnil. Vzala si ho za muže krásná zootechnička ... však taky tuny hnoje odvozl, aby mladou krasavici zaujal. Matčín sen se nesplnil docela. Velmi se jí líbily urostlí, tmavovlasí muži s velkýma, hnědýma očima, ale toužila po intelektuálovi. Táta byl vytoužený krasavec, ale obyčejný dělník.

Navíc věrně miloval svou velkou rodinu, kde se po práci veselili a popíjeli. Matka chtěla knihy číst a na procházky chodit ... nikoliv házet kostky, míchat karty a smát se drsným vtípkům švagrů a tchyně. Vracel se táta domů opilý a jednoho dne byl překvapen, kde žena jeho se poděla. Matku tuhle z nemocnice přivezli. Pomstít se mu chtěla, opila se, až oněměla.

A jak ta podivná hra skončila? Holčička se jim do krámu nehodila. Nebyl čas ji vodit do školky. Rázem jim vadilo, že mi utíká očičko a odtáhli mě k očnímu lékaři.

Skutečně mi našli oční vadu a připlácli na oko náplast. Odporné, řasy slepené.

„Maminko! Proč mám zalepené očičko?“ ptala jsem se zoufale.

„Musíš to vydržet. Ostří se ti tak zrak, a pak budeš lépe vidět,“ netrpělivě odpovídala máma.

„Maminko! Proč mi balíš šatičky?“ neušla mi dusná atmosféra mezi rodiči.

„Pojedeme do jedné hezké školičky,“ táhla mě z bytu ven ... bylo mi pět let jen a já marně přemýšlela, čím jsem se provinila, že musím z domu.

OČNÍ ŠKOLA – klátila se na zdi rezavá cedule.

„Tady si budeš jeden měsíc léčit očička,“ pronesla chladně máma a rychle odešla, aby mi nemusela odpovídat na moje otázky.

Nechala mě zavřít do velkého domu plného podivných dětí – civěly na mě jednooké příšerky s tlustými brýlemi. Popelníky měly stáhnuté prádlovou gumou, aby jim nepadaly z hlavy na zem.

„Máš jablko nebo pomeranč?“ ptala se mě jedna velká holka strkající mě do pokoje, kde stály jen tři obrovské postele, a v rohu se klátila rozvrzaná skříň.

„Kde to jsme a budu moci chodit ven?“ s obavou a s neskrývaným strachem jsem se rozhlížela po svém novém vězení.

„Mrňousi nikde nesmějí,“ důkladně mi prohrabávala moje věci.

Nastal příšerný život. Neustálý křik, šfouchání dětí, klečení za neuposlechnutí příkazů a těch bylo. Děsilo mě každodenní, brutální strhávání náplastí z očí ... Kde se poděly řasy mé? Večer co večer jsem tlačila svůj malý obličejíček na chladivou okenní tabuli. Kdeže jsou ty dobré časy? „Maminko! Vrať se! Chci pryč z toho strašného vězení.“

Velká holka mi zase snědla večeři. „Jsi tady, protože tě doma nechtějí. Marně čumíš z okna ven, budeš tu navždycky,“ vyplivla z pusy pecku. Neopomněla mi sníst i můj příděl ovoce a popřála hezké Vánoce. Konečně jela domů, ale můj svět se zhroutil. Proč jsem se jen ptala, kdo zhasíná sluníčko? Proč jsem jen panence vlasy vyškubala? Je konec. Doma mě nechtějí, a tady mě rádi nemají.

Při vzpomínce na bol malé holčičky, kterou odvezli do mizerné školičky, se mi i po letech rosí oči. Jednoho dne jsem dole u brány zahlédla mámu s cizím pánem. Vychovatelka jí něco vysvětlovala a ona pomalu odcházela pryč.

Málem se mi tehdy od hrůzy zastavilo srdce. „Maminko! Já jsem tady!“ hnala jsem se za ní ven. ZÁKAZ! Postavila se mi do cesty

zdravotnice. Žádné návštěvy nebyly povoleny, aby prý dětičky netrpěly ještě více ... div jsem si nevyřvala plíce.

Konečně i já mohla jít domůůůůůůůůůů. Dodnes vidím mámu a tu holčičku, která ji svírala ruku a prosila: „Maminko, prosím tě, já už nikdy nechci do žádné školičky. Slibuji, že se už nikdy nebudu ptát, kdo zhasíná sluníčko. Nechci ani žádnou panenku. Slibuji, že budu každý den umývat nádobí a už nikdy nebudu zlobit.“

„No tak přestaň! Byla jsi tady, aby se ti vyléčily očička.“

„Já nechci mít vyléčené očička. A kde je táta?“ nechápala jsem, proč je tady zase ten cizí pán.

„Táta je u babičky. Podívej se, v jakém krásném autě pojedeme domů,“ strčili mě do auta a já musela pěkně pozdravit toho cizího pána. Měl odporné žluté zuby. Kouřil jednu cigaretu za druhou i v autě. Pozvracela jsem mu nové potahy. Vřeštěl jako pominutý, ale pak se uklidnil a šli jsme na procházku – zaujaly mě bodláky. Jak pěkně držely na mých punčocháčích. Jeden, druhý, třetí ... snad sto jsem jich naházela na kabát toho protivného pána.

„Co jsi to udělala?“ ječela na mě máma a ON řekl, že takové drzé děcko ještě v životě neviděl a odešel.

Máma doma plakala a já se děsila, že mě zase strčí do toho vězení. „Maminko, já slibuji, že už budu hodná. Slibuji, že už se nebudu bát těch velkých kluků venku a budu vynášet koš do popelnice a ne do sklepa.“

Máma přestala plakat a zařvala: „To jsi ty ten svinčík nosila do sklepa?“ Já s pohledem nevinátka přitakala, že ano. Dostala jsem facku až se mi hlava třikrát dokola otočila. Hučelo mi v hlavě jako v úlu ještě týden poté. A pak, že se pravda vyplácí.

„To se mi jenom zdá. A já husa se včera pohádala s Bártkovou, že tam dělají nepořádek ti její fakani,“ lamentovala máma.

„Co je tu za křik?“ konečně se vrátil táta.

A už se mi nezdálo, že celý život je hoden hanby, jak řekl Antifon, neb nemá nic zvláštního ani velikého, ani vznešeného, nýbrž vše malé, slabé, krátkodobé ... o čem to proboha smýšlel?

První třída

Konečně jsem se dočkala. Šla jsem poprvé do školy. Stal se ze mě prvňáček a uchvacovalo mě naprosto všechno i nástěnky s komunistickými hesly, rudé hvězdy, rudé šátky na krku pionýrů. Pionýři nám zapěli píseň o rudém vlajícím praporu a našich bratrech v Sovětském svazu. Neopomněli zdůraznit, že pokud se budeme dobře učit, tak se budeme moci přihlásit do jiskřiček. Pak se z nás stanou pionýři, a posléze i svazáci. Tolik radosti a štěstí z nastávajících zítřků jsem už dlouho nepociťovala.

Hodná paní učitelka, nehodné děti, první přezdívká – šneček, ale mohla jsem dopadnout hůře. Seděla jsem vedle chlapce, na kterého děti pokřikovaly prase. Proč? Páchl potem, což mi posléze způsobovalo dýchací problémy, ale stále jsem byla plná očekávání.

Trápila mě jen jedna věc. Zatímco ostatní děti ráno vyspávaly. Já musela, když měl otec ranní (pracoval v továrně na tři směny) chodit s mámou do kravína. Jak jsem se již zmínila, byla zootechničkou a musela v pět hodin ráno dojičkám měřit mléko.

Tragédie nebylo jen moje ranní vstávání, ale hlavně ta dálka. Bydleli jsme v sídlišti a kravín zel na opačném konci města. Dalo to tři kilometry rychlé chůze. Táhla mě máma do své práce den co den za ruku a já za ní vlála jako ten rudý prapor u nás ve škole.

Hodinu jsem čučela na krávy, a pak se šlo do máminy kanceláře ... zabrané vily u kostela a obchodního střediska, kde mi kupovala

svačinu. O půl osmé jsem se přidala k hloučku dětí chodících do stejné školy jako moje maličkost. Ve škole jsem zoufale ovládala spánek. A pro nadcházející dny jsem si vysloužila i novou přezdvíčku – smrdí jako kráva.

Přišlo první rozčarování ze školy. Paní učitelka měla své oblíbenice, ale já jsem žel mezi ně nepatřila. S velkou péčí se starala o naši nástěnku a já podle toho usoudila, že má soudruhy tuze ráda. Neustále jsem za ní chodila s otázky o pionýrech a Sovětském svazu.

Nemohla mě vystát. Bože, jak já mohla ve svých šesti letech vědět, že její syn je politický vězeň a skomírá v uranových dolech. Nadále milovala toho kudrnáče a mně se obloukem vyhýbala.

Naštěstí jsem si povšimla, že jí kudrnáč v pečlivě vyžehlených kalhotách s naškrobeným límečkem nosí květiny. Netušila jsem, že tak činí na objednávku, neb jeho máma byla zahradnice.

Rozhodla jsem se být originální a přitáhla jsem do školy rovnou keř obsypaný růžemi. To, že růže popadaly dříve, než jsem keř dotáhla do třídy, má křehká dušička neřešila. Ovšem unikla mi jedna drobnost. Keř v naší školní zahradě odkud jsem jej odcizila, s láskou opečovávala naše třídní učitelka. Mohla se zbláznit a já dostala první poznámku. Mohla se zbláznit i máma, ale otce to pobavilo. Mohla se máma zbláznit nadvakrát.

„Ty ji jdeš příkladem, osle starý!“ zuřila a s tátou se děsně pohádala.

Čas míjel nevšímaje si věčně zachmuřené dívenky toužící po přízní paní učitelky. Nevzdávala jsem se a stále dumala, co podniknout, abych v srdci té ženy uvízla i já. Naskytla se příležitost

se sběrem. Nosil se „dobrovolně povinně“ do školy starý papír a mnohé děti tuto činnost ignorovaly. Dokonce i kudrnáč a já se chopila příležitosti. Vzpomněla jsem si na starého dědka, který bydlel vedle naší babičky v domku na spadnutí.

Přece nebudu troškařit. Vlastnil dvoukolák a na ten ukládal sběr kdoví odkud. Kolikrát si nachystal vozík a nechal ho stát na cestě, neb se zapomněl v hospodě. Starý papír! Jáááááá budu mít i staré železo ... byla jsem ze svého nápadu radostí bez sebe. Situaci nahrávala skutečnost, že bydlel ve stejné ulici, kde stála škola. V příhodné chvíli jsem popadla vozík a táhla ho ke škole za velkých ovací svých spolužáků.

Třídní učitelka koukala z okna sborovny, co se děje, když se přihnál dědek a začal nám nadávat, že jsme zloději a lumpové.

„My nejsme zloději, ale jiskřičky a budeme i pionýři,“ hrdě jsem prohlásila.

„Seru na vás i na zkurvené komunisty. A ještě jednou mi odtáhnete ten vozík, tak vás přerazím,“ odplivl si na chodník a táhl pryč.

„Co se to tu děje?“ přihnala se naše třídní učitelka.

„Ukradla mu vozík se sběrem,“ žalovaly děti a ukazovaly na mě prstem.

„Už zase něco,“ štekla nešťastnice.

„Ten starý pán nemá rád zkurvené komunisty,“ žalovala jsem já na dědka, čímž jsem si vysloužila další poznámku, že nejen kradu, ale navíc mluvím i sprostě.

Doma mě čekala pěkná sprcha. Máma mě honila kolem stolu a ječela jako pavián. Za prvé vzteky, že mě nemůže dohonit a zmlátit.

A za druhé, že trhám její představu o snaživém a pilném dítěti, kterým by se mohla všude chlubit.

„Co se to tu zase děje?“ vrazil táta do dveří a na první pohled bylo patrné, že ne jedno pivko si dal.

„Ty ožralo jeden! Ta holka nejenže je pitomá po tobě, ale ještě krade a mluví na veřejnosti sprostě,“ hulákala máma.

„Kdo je u tebe pitomý, ty vědátorko jedna? A neříkej mi před holkou, ožralo. Kdyby si musela v těch vedrech dřít jako já, taky by sis zašla na jedno pivko,“ bránil se otec.

„Je pitomá po tobě a celé tvojí rodině,“ konečně se máma dostala tam, kde chtěla. Četl si otec zatím mou poznámku v deníčku. Pak hodil ušmudlaný notýsek na stůl a štěkl: „Je to stará škatule. Kluka má díky komoušům v kriminále a přitom vstoupila do strany.“

„Co to říkáš před tou holkou? Ona je schopna ji to ještě vyžvanit,“ děsila se máma, ale kde mě schovat v malém dvoupokojovém bytě.

„Pojď ke mně,“ přikázal táta a já se poslušně k němu přišourala.

„Jak to, že mluvíš sprostě a co jsi řekla?“ díval se na mě nazlobenýma očima.

„Zkurvení komunisti,“ zašeptám a otec se dal do hurónského smíchu.

„Čemu se směješ, ty pitomče starý?“ šílela máma.

„Má pravdu,“ řehtal se otec.

„Nemá. Já jsem vstoupila do strany taky,“ přiznala se konečně máma. Nebudu raději lícit, co se dál odehrávalo, neboť otec tehdy komunisty nesnášel. Marně mu máma vysvětlovala, že to udělala

pro rodinu. Pro lepší život, aby se holka dostala na školu
kykyryký kokodák.

Druhá třída

Stejná paní učitelka, stejný nezájem o mě. Přec nadmula jsem se pýchou při hodině psaní, kdy si paní učitelka vybrala moje příjmení a napsala ho na tabuli. Bylo dlouhé a plné těžkých písmen, ale děti to bravurně zvládly. Což se nedalo říci o mně.

„Ty ostudo jedna,“ vylekal mě hlas učitelky stojící za mnou. „Že neumíš opisovat z tabule, to není žádná novinka, ale vlastní jméno zkomolit.“ Přečetla, co jsem napsala, a děti se popadaly za břicha. Po přestávce se mi smály opět, neboť někdo na tabuli k mému jménu připsal *‘smrdí jako kráva’*. Ano, bylo to v týdnu, kdy jsem musela s mámou docházet do kravína měřit mléko. Koho to zajímalo. Doma mi sdělili, že kravičky jsou užitečné, neb dávají mléko a já jsem blbá, protože to stále nemohu pochopit.

Byla jsem skromné dítě, ale když jsem po něčem silně zatoužila, nedala jsem pokoj, dokud jsem si své nevymohla. Vstávala jsem a usínala s touhou po náušnicích. Nebyl den, kdybych neotravovala, že chci náušnice, že všechny děvčata je mají a jen já je nemám. Prolévala jsem slzy noc co noc až se otec rozčílil a řekl: „Proboha, tak ji je kup!“

Máma, že je to hloupost, že ona náušnice nemá a taky bez nich žije. Doneslo se moje zbožné přání i k její matce. Babička pochopení měla, neb její vrásčitou hlavu jedny objemné náušnice krásilily.

Ochotně je matce pro mě nabídla. Já ječela, že ty od babičky nechci, že jsou hodně velké, že chci drobné, jako mají všichni ostatní.

Dohodli se, že mi náušnice koupí k narozeninám a k Vánocům dohromady. Nic nepomohlo varování, že se budou píchat uši a že to bude hodně bolet. Já byla odhodlaná podstoupit cokoliv. Konečně stála přede mnou malá krabička s úžasnými modrými náušničkami. Byly sice jen pozlacené, ale nádherné.

Vydali jsme se k lékařce a ta mi propíchla jedno ucho, pak druhé ucho ... šla jsem hrdě s náušnicemi domů.

Doma jsem se běžela pochlubit tátovi a on se dal do smíchu. „Ty motovidlo, vždyť máš jednu náušnici výše a jednu níže.“

Bez dechu jsem běžela do koupelny a ono to byla pravda. Ryčela jsem a vzteky kopala do vany. Matka mi dala pohlavek a pak se mě pokoušela uklidnit, že to nejde vidět a nadávala otci, ať zbytečně nejančí. Já řvala, že to vidět jde. Otec taky ječel, že to vidět jde a máma ječela, ať ji všichni dáme pokoj, že už se mnou nikde nejde. Odmítla jsem jít do školy a otec mě vystrčil za dveře, že tedy on půjde se mnou k doktorce, ale že je to naposledy, co si něco umiňuji.

Dalo se očekávat, že se pohádá s doktorkou, která mu vnucovala, že ONA svoji práci odvedla dobře a že nechápe, co se nám nezdá. Otec trval na svém, zatímco já jsem opět začala řvát, že nechci mít jednu náušnici nahoře a druhou dole. Poručila tedy sestře, ať mi znovu propíchne pravé ucho a praštila dveřmi své ordinace. Odešla neznámo kam a sestra chvějící se rukou se mi pokoušela propíchnout napodruhé ucho.

Konečně vše bylo, jak mělo a já mohla hrdě vstoupit do třídy, kde mi neunikly závistivé pohledy těch děvčat, které měly objemné náušnice po babičkách. Ovšem neradovala jsem se dlouho. Začaly kruté chvíle. Nemohla jsem v noci od bolesti spát, tak mě uši bolely a nakonec mi začaly i hnisat a já byla nucena jít k lékařce znovu.

Lékařka měla ve věci hned jasno a důležitě pronesla, že já jsem na obyčejný kov alergická a musím nosit náušnice jen z pravého zlata. Na to už rodiče neslyšeli. „Pravé zlato! Až budeš velká! Tak snad se dá o tom uvažovat!“

Já byla už v klidu, neb jsem si užila tolik bolesti se zahnisanýma ušima, že jsem na náušnice zanevřela a dodnes mi nesmí ani zlatá ani jiná do ucha.

Přihodilo se mi, že jsem zapomněla v kravínu, kde jsem zase ráno musela s mámou, pytlíček s cvičkami a úborem na cvičení včetně papučí. Plížila jsem se po třídě jako stín, aby nikdo nespatrił moje bosé nohy. Poslední hodina byl tělocvik a učitelka nám přikázala, abychom se převlékli do úborů. Děvčata se nasoukala do bílých triček a modrých plátěných trenýrek. Chlapci se museli obléknout do bílých nátělníků a červených ve směs plandavých trenýrek. Tuze rády jsme je zespodu pozorovaly při šplhání na tyči. Otevíraly se nám nové obzory.

„Děti seřadíme se a jdeme!“ zatleskala učitelka a náš největší šprt ji upozornil, že já sedím na místě a nejsem ještě převlečená.

„Zase něco. Na co čekáš? Holka jedna nezbedná,“ zlobila se paní učitelka.

„Prosím, nemám úbor ani přezůvky?“ způsobně odvětim.

„Jak to? A kde jsi svoje věci zapomněla? Doma? Nebo v šatně?“ dívala se učitelka nervózně na hodinky. Už s námi měla být dávno v tělocvičně.

„V kravínu.“ To bylo naposledy, co jsem říkala pravdu. Dodnes slyším ten šílený řev a bučení, které mě provázelo do konce školního roku.

„Ještě si bude z nás dělat blázny. Převleč se do nátělníku a kalhotek a budeš cvičit bosky. Nemám čas na tebe čekat. Přijď rychle za námi. Děti do dvojic a jdeme, nekřičíme, nekopeme se, nestrkáme si prsty do nosu, nepokřikujeme na sebe a hlavně neotrháváme listy z fíkusů kolem, kterého půjdeme a nepliváme z oken ...“ víc nebylo slyšet.

Poslušně jsem se svlékla do spodního prádla. Máma pilně šetřila na dovolenou a hlavně na vkladní knížku, což bylo na mém spodním prádle znát. Z vytahaného nátělníku mi vylézala prsíčka a kalhotky nebyly taky ukázkové. A ten den se děti na můj úkor nasmály dost ... proč v tom pokračovat. Oblékla jsem se a šla domů.

Učitelka se druhý den držela za levé prso a bědovala, že se jí ještě něco podobného nestalo, že mě mohlo po cestě domů přejet auto a ona mohla skončit ve vězení. Což mě zaujalo a místo kajícího mlčení jsem se zeptala: “Skončila byste v těch dolech jako váš syn?”

Naše velitelka nejprve zrudla, pak zbledla, pak zaječela, že mám jít do kouta a třesoucí rukou mi napsala nejdelší poznámku v mém životě. Pamatuji si jen na svou první neomluvenou hodinu a třídní schůzky, po kterých mě bolel příšerně zadek, neb se matka o mě snažila roztráskat vařechu.

„A budeš se učit a učit! Tebe roupy přejdou, a když nepřejdou, nechám tě zavřít do dětského doma,“ s oblibou říkala a to na mě platilo.

„Vytáhni si počty! Vyzkouším si tě,“ přikázala jednoho dne máma a mě oblilo horko. Do konce druhé třídy jsem nechápala příklady, kde byl dotaz: o kolik je jablek v košíku více, o kolik je koláčů méně. Prostě jsem to nedokázala pochopit. Na tuhle otázku jsem z tohoto důvodu málokdy odpověděla správně a máma si myslela, že si z ní tropím blázný. Nechtěla uvěřit tomu, že jsem tak blbá.

„No tak řekni o kolik je to víc, o kolik, o kolik, o kolik?“ řvala a já střílela od boku. Za špatnou odpověď jsem dostala facku a bylo mi do breku. Tu náhle si máma v tom šílenství hlasitě ulevila, aniž by to sama postřehla.

To bylo k neudržení, chtělo se mi tak strašně smát, ale byla jsem si dobře vědoma toho, že v tuto chvíli bych něco takového nepřežila. Ovšem její břišní úleva začala i zapáchat a to byl můj konec. Dala jsem se do smíchu a nešlo to přestat.

Máma vypoučila oči, zafrkala, rukama zatřepala a zaječela jako siréna: „Ona se mi bude ještě vysmívat. Čemu se směješ? Tomu jak jsi blbá? Co si to dovoluješ? Já se tě snažím něco naučit a ty se mi směješ?“ mlátila mě, co se do mě vešlo.

Nastaly zlé časy. Nikdo se se mnou nebavil. Máma mě ignorovala, otec doma jen spal, ve škole se mi děti posmívaly, že jsem záškolák a paní učitelku nenapadlo nic lepšího než pustit do naší třídy lékařku.

„Ták děti, paní doktorka vás dnes naočkuje. Jen si trochu shrnete kalhoty, pak to slabě zaštípne a půjde na řadu další,“ zatleskala, abychom se uklidnili a ukázala na chlapce sedícího v první řadě u okna. „Tak pojď třeba ty.“

Kluk směle vyšel vstříc svému osudu a sundal si kalhoty tak důkladně, že nám všem ukázal své přednosti. Učitelka běžela srandistu upravit a přitom nám nadávala, abychom se hloupě nechechtali každé kravině.

Srandista při vpichu injekční stříkačky začal děsně řvát a s jehlou v zadku běhal kolem lavic jako potrefená husa. Půlka třídy omdlela a doktorka nadávala, že něco podobného nezažila, a že lituje toho, že už nešla do důchodu.

‘To jsem ještě nezažila, to jsem ještě nezažil’ jsem od dospěláků slýchávala velmi často. Jak ráda bych jim dnes přednesla citát od Boccaccia: “Je lépe litovat, že jsme něco zažili, než litovat, že jsme nezažili nic.”

Třetí třída

Konec prázdnin, konec pohody. Šlapala jsem po zlatu krvavých listů s touhou raději viset na stromě jako ten list v závoji mlhy, než se trmácet do školy. Co mě asi čeká? Máma mě navlíkla do hnusných, tesilových, plandavých kalhot a silonové halenky neurčité barvy.

Tekl ze mě pot a snad ze mě i čpěl, že jsem nemohla sehnat spolusedícího ... opět po mém boku zelo prázdné místo. 'Stejně chodí do třídy samé krávy a stejně je úča přesadí, neb budou v hodině kecat,' zmírňovala jsem svou bolest z nezájmu okolí.

„Šnečku, šnečku vystrč růžky a svoje parůžky,“ přiřítili se naši pitomci a štípali mě do míst, kde očekávali, že mi rostou prsa. Naštěstí přišla do třídy naše nová paní učitelka. A naštěstí neměla žádného oblíbence a třískala nás všechny bez rozdílu. To se mi líbilo.

Byla, ale často nemocná a suploval ji jeden dědek. Tlusté popelníky se mu topily v záplavě šedivých vlasů a plnovousu. Třásl se jako osika a s oblibou se vždy postavil při svém výkladu k nějaké panence, jak nás dívenky nazýval a hladil ji přitom ruku. A co víc. Za správnou odpověď nám ruku i políbil, ale to v naší třídě nebylo často. A pokud některá z nás projevila nevoli a ruce si schovala pod lavice. Měla jistotu, že bude zkoušena na známky. Táááááák jsme držely a trpěly.

Došel jednoho krásného dopoledne i k mé lavici a chňapl mě za ruku. „Tak panenka,“ třásl se, třásli jsme se obaja.

„Jestli víš, kdo to řekl? Moudří vždy považovali za nejbezpečnější cestu k míru zapomenutí utrpených křivd. No, panenko. Kdopak to asi řekl, co myslíš?“

Než jsem stačila plácnout sama nějakou hloupost, ozvalo se ve třídě: „Lenin“. Děti se daly do smíchu a dědek se mohl zbláznit.

„Lenin. Proboha! Copak po světě chodili jen sami bolševici?“ zahřměl. To nás bavilo. Začal nadávat na systém. My sice nerozuměli bla tomu, co říkal, ale nastala chvíle volnosti, veselí a pokřikování po sobě. Příjemná změna.

„Tato slova pronesl Jan Amos Komenský,“ vrátil se k tématu. „Komenský byl český teolog, kněz a biskup jednoty bratrské, teoretik jazykového vzdělání a autor pedagogických prací, shrnutých v Opera didactica omnia vy malí ignoranti,“ šel se posadit ke svému stolu.

Stále nadával, ale pak si vytáhl termosku s bylinkovým čajem a v klidu si popíjel. Popíjel, to není přesné, ale tím, co předváděl, nás dostal. Ztichli jsme jako pěny a koukali s otevřenou pusou na roztřeseného učitele, který si usrkl čaj. Pak chvíli tekutinu převaloval v ústech, a posléze ji šel opodál vyplivnout do umyvadla. A tak to učinil asi desetkrát. Dodnes nechápu, proč se vracel ke stolu, když mohl stát s termoskou přímo u umyvadla.

Chudák stará neušel ani on naší lumpárně. Hošani mi slíbili, že se mi přestanou posmívat, když pro ně něco udělám. K rošťárnám mě nemusel dlouho nikdo přemlouvat. Vše bylo nachystáno a čekalo se na páprdu. Přišel jako vždy přesně na minutu. Odřenou aktovečku si postavil na zem, termosku na stůl a hledal očima další oběť s otázkou, kdo byl Newton, sir Isaac. Dával nám těžké otázky, a pak se rozčiloval, že nic nevíme.

Kluci byli v pohodě, ty naprosto ignoroval, ale panenky ... to rád. Šťouchali do mě parchanti, abych se přihlásila. Dobrá ... hlásím se a on ke mně přichvátal.

Chytil mě za ruku. „Panenka, to ví?“ zeptal se pitomě. Panenka to nevěděla, ale za mnou seděl jeden kulihrač, který měl za úkol vyhledat správnou odpověď, aby došlo k políbení ruky.

„Anglický matematik a fyzik,“ zašeptal, že to slyšela celá třída. Já jeho slova zopakovala a dočkala se pochvaly, v podobě políbení moji vychrtlé pařátky. Chtěl stařík dodat, že to byl i astronom a filozof, ale stalo se něco, co naprosto neočekával a z čeho málem zešílel.

Fakani mi nainstalovali umělou ruku, kterou sebral jeden z nich svému dědovi. Vrásčitá ruka dědova nepoznala rozdíl mezi gumou a lidskou končetinou a jal se ji líbat. A to tím způsobem, že ji zvedl ke své tváři ... houpala se odporná ruka ve vzduchu. Děcka křičely děsem a hrůzou, neb o této lumpárně nikdo nevěděl a dědek přirazil k falešné ruce nechápavě své popelníky a točil se s ní od hrůzy dokola tak dlouho, než mu upadla na zem. Koukal vyděšeně na gumovou pazouru s vytáhlým drátem na zemi, a pak začal nadávat. A sprostě. Až se vyk..... a vyp..... běžel ke svému stolu. Vytáhl termosku, napil se a čaj začal plivat na děti sedící v první lavici, a tak to dle svého zvyku opakoval. Ječeli jsme jako pominutí až do naší třídy vpálili najednou hned tři učitelé včetně pana ředitele.

Chvíli nechápavě koukali na starého pána, jak plivá po dědech čaj a pak jedna úča řekla. „Pane řediteli, to se dalo čekat, že ho tihle ti uličníci přivedou k šílenství,“ odváděli ho zcela ochablého ze třídy ven.

„Šnečku to byla akce,“ řehtali se hošani a na podělanou přezdívku dle dohody nezapomněli. Svatou pravdou je, že za vlčím uchem následuje ocas.

Vrátila se naše paní učitelka a šli jsme k zubaři. Jako způsobné děti jsme se vzorně držely za ruce a kráčely po chodníku, kde se válela na zemi prázdná popelnice. Neváhala jsem ani minutu a snažila se ze všech svých sil tu plechovou obludu zvednout. Štrúdl dětí se zastavil a včetně učitelky na mě nechápavě zíraly.

„Proč se s tím dřeš, proboha? To budeme s tebou stát u každé spadlé popelnice?“ neměla učitelka pro moje snažení pochopení.

„Dělám pořádek v republice, soudružko,“ hlesla jsem důležitě a konečně popelnici odtáhla na místo.

Místní důchodci zaslechli moji hlášku a patřičně ji se smíchem komentovali. Táhla mě učitelka pryč se slovy: „To bylo na posledy, co na sebe tak trapně upozorňuješ a neříkej mi soudružko. Nejsme na schůzi, když tak paní soudružko učitelko.“

Se naotravovala ... dorazili jsme k zubaři.

Jako obvykle šel první náš srandista. A jako obvykle vřeštěl jako pavián. Běžela úča do ordinace ho uklidňovat. A jako obvykle půl třídy omdlela a odmítla jít si spravit zoubky. A jako obvykle šílela zubařka, že to ještě nezažila, a že ji zdržujeme a podobně. Táhla nás sestřička a učitelka po jednom na zubařské křeslo, kde se odehrávaly těžko popsatelné věci.

Však ... křik bez pranice – hrom bez blesku.

Do kravína jsem už odmítala ráno s mámou chodit, ale přec mě ještě někdy brala sebou, ale tentokrát mě zamykala do své kanceláře

a poručila mi sedět na zadku a čekat až přijde.

Seděla jsem na zadku a koukala do blba ... zazvonil telefon. Koukám tedy na telefon a netuším, co mám dělat. Telefon přestal zvonit a já dostala nápad, jak si krátit dlouhou chvíli. Vytáčela jsem čísla a poslouchala se zatajeným dechem, co ten někdo na konci drátu bude mluvit. Ryčel jeden mrzout: „Kdo je tam? Kdo je tam? Vlezte mi na hřbet.“

‘Vlezte mi na hřbet,’ to se mi líbilo ... s tím by se dalo něco dělat. Nakoukla jsem do vedlejší místnosti, kde byla zasedačka. Zel tam velký stůl a plno židlí ... nuda. Zahlídla jsem v koutě dva prapory, hádám asi na dvou a půlmetrové tyči ... přirozeně náš a sovětský. Pravděpodobně skončily nějaké oslavy našeho velkého bratra. Chtěla jsem si s obrovským rudým praporem zamávat. To nebyl dobrý nápad. Byl těžký jako prase a zřítíl se na protější zeď, kde propíchl oko našemu panu prezidentovi Svobodovi, jehož obraz visel na zdi. Usoudila jsem, že tyto střepy mi asi štěstí nepřinesou a rychle za sebou zavřela dveře. Já nic – já muzikant.

Máma nešla a splín mě úděsně vysiloval. Vzpomněla jsem si na mrzouta a jeho ‘vlezte mi na hřbet’. V naší třídě měla doma telefon jen baculka Šárka a u nich bydlela i její teta. Ta tlustá čarodějnice, která pro mě neměla nikdy žádné pochopení a Šárku, vždy doma zapírala. Nechápala jsem, proč tu starou pannu doma trpí a nepošlou ji k čertu.

Vytočila jsem její číslo a představila se jako Alenka – nejlepší kamarádka Šárky a hlavně to bylo hodné a tiché děvče.

„To jsi ty, Alenko? Copak si přeješ?“ šveholila babizna.

Po chvíli mlčení jsem zaječela: „Vlez mi na hřbet!“ Celá rozradostněná z toho, jak jsem ji to natřela, poslouchám, co se bude

dít. Stará nemohla popadnout dech: „Aleno! Co si to dovoluješ? Ty už taky? To si nenechám líbit ...“

To mě opravdu moc pobavilo: „Ha,ha,ha.“

Přišla máma. „Jsem tady. Oblíkej se! Musím ti ještě koupit svačinu. Byla jsi hodná? A nikdo mě nehledal?“

Kroutím hlavinkou, že se nestalo nic zvláštního. Koukla jsem přitom nenápadně na dveře, za kterými se potýkal strejda soudruh s praporem v oku a mrkla i na telefon, kde před chvílí omdlívala ta stará čarodějnice. Způsobně jsem se chytla máminy ruky a masivní dveře předešlé scénky nadobro odkleply. Nadobro. To jsem si myslela já bláhová a hlavně blbá.

Za rozbitý obraz mohl nakonec průvan, i když si mě máma prohlížela s velkou nedůvěrou a třikrát se mě ptala, jestli jsem do zasedačky nelezla.

„Nelezla. Bála bych se tam!“ klopila jsem bázlivě oči. Mamina ukončila výslech slovy: „Jen, aby!“

Bože, co pak následovalo ve škole. Já Nána pitomá se svěřila růžolící Alence, že jsem jejím jménem vydrtila Šárky tetičku. Odvětila, že jsem blbá a že bude mít průšvih.

Týž den ji vytáhl z třetí vyučovací hodiny samotný pán ředitel. To se mi nelíbilo a začaly se mi klepat nohy. Po chvílce se celá rudá vrátila a pán ředitel zaječel moje jméno. Nemohla jsem na chodbu ani dojít, jak se mi neustále třásly nohy. Chvěly se moje páratky po celou dobu trapného výstupu poškozené tetičky kozičky.

To se dalo čekat. Stará mrcha se se svými sto padesáti kily doklátila do naší školy, aby si na neurvalou Alenku postěžovala. Byla radostí bez sebe, když se ukázalo, že v tom mám prsty já. Hulákala, že to tušila, že ta nebožáčka to neměla na svědomí a já

budu pikat. Žádala si pro mě dvojku z chování a trvala na omluvě. V duchu jsem už viděla otevřená vrata Dětského domova.

Máma se hodně do školy naběhala, aby pro mě jedničku z chování vyprosila. Výprask mi tentokrát nevadil jako představa, jak se šinu za tou čarodějnicí a prosím ji za odpuštění. Dokonce jsem chvíli přemýšlela, jestli by nakonec ten Dětský domov nebyl i lepší. Nebylo vyhnutí. Cesta mi jindy trvala na druhý konec města hodinku, nyní jsem se šourala dvě hodiny.

Tenký prstíček můj se dotkl zvonečku. Vystrčila bába jako první do okna své objemné prsiska a mezi ně vtlačila svou malou hlavu. Na palici se jí chvěl prošedivělý drdolek o velikosti lejna většího psa a šklebila se jako slepice, grilovaná při plném vědomí. Škodolibost ji plála z očí a já ji měla chuť říct něco peprného a ne se jí omlouvat.

„Brý den! Já jsem, jsem přišla,“ soukala jsem nevrle ze sebe.

„Neslyším! Musíš nahlas!“ okřikla mě. Ano chodila jsem tehda do třetí třídy, ale dusila jsem v sobě vztek dospěláka. Modlila jsem se v duchu, ať mi bába nebrnká na nervy, neb to špatně dopadne.

„Moc se vám omlouvám! Už to víckrát neudělám,“ sykla jsem a rychle chvátala pryč. Volala za mnou, že to je málo, že chce slyšet ...

„Polib mi prdel,“ utrousila jsem jako ten dospělák a nadlouho mě přešla chuť telefonovat.

Samozřejmě volala moji mámě, že ji moje omluva nepřesvědčila. Kárala mě máma s tím, že za ní musím jít ještě jednou, ale to se už do toho vložil otec a sprostými slovy zapečetil celou zoufalou aférku. Otec je můj zlatej táta. Toť pravda svatá.

„Pojedeš na pionýrský tábor,“ ohlásila mi tuhle máma „skvělou“ novinu.

„A co tam budu dělat a jak dlouho se tam bývá?“ zajímalo mě.

„To jsou otázky. Bude tam hodně dětí a budete si tam hrát různé hry a spát ve stanu. Budete tam soutěžit a večer zpívat písně u táboráku. Uvidíš, bude se ti tam líbit a tři týdny utečou jako voda.“

„A kde budeš ty a táta?“ napadlo mě, že mě opět chtějí odložit, abych jim v něčem nepřekážela.

„Já a táta pojedeme k moři do cizí země, do Polska,“ pronesla nadšeně.

„Já chci taky do Polska,“ zafňukala jsem zoufale.

„Pro malé děti je to tam velmi nebezpečné, a navíc neumíš plavat,“ snažila se mi máma strašením moře znechutit.

„Ty taky neumíš plavat a jedeš tam.“

„Pojedeš na tábor a basta, a běž konečně umýt to nádobí,“ srkala mě do kuchyně.

„Umyj si je sama, když si taková,“ chtělo se mi smutkem umřít.

„Prásk,“ přiletěla jedna facka, ale já si stála na svém. Máma se vztekala a lítala po bytě jako motýl Emanuel.

„Co tu zase jančíš?“ přišel domů táta. „Mám hlad,“ postavil dvě limonády, které fasoval v továrně na sektorku.

„Já chci taky jet do Polska. Nechci do tábora, tam mě budou děcka mlátit a ve stanu jsou štipky,“ pověsím se tátovi na krk.

„Dyť jsem ti říkal, ať jede taky,“ snažil se mě dostat ze sebe.

„Zbláznil ses! Víš, kolik by nás ta dovolená, pak stála?

Nezapomeň, že si musíme vyměnit peníze i na kapesné. Pojede do tábora – tečka. Nejsme milionáři a její celý pobyt na táboře mi zaplatí JZD,“ ukončila máma debatu.

Ach mámo ... kdo příliš šetří, platí nakonec nejdrážě.

Konec školního roku. Paní učitelka nám vrátila naše zabavené hračky a popřála příjemné prázdniny. Chtělo se mi brečet, neb za týden jsem musela na ten podělaný pionýrský tábor.

Všichni berou ohledy na čas, jen čas na nikoho ... stál na chodbě trapný, odřený a skromně sbalený kufr. Táhla jsem se sama s ním k autobusu, nebylo nikoho, kdo by měl na ubohou holčinu čas. Jen já a kufr. Otec a máma pilně pracovali a mi kapaly z očí slzičky. Ostatním dětem mávali rodiče nebo sourozenci a na mě se nikdo ani nepodíval.

Dojeli jsme na místo. První dojem slovy Šalomouna! „Pečuje spravedlivý o život hovádka svého, srdce pak bezbožných ukrutné jest“.

A tak to v tom stanovém sídlišti bylo ... hrůza, děs a utrpení. Jako obvykle jsem tam neměla kamarády, a navíc nás tam byl lichý počet dětí a já musela spát ve stanu sama. Řvala jsem jako tur, že sama spát nebudu, tak mi paní vedoucí strčila do stanu svoje dítě ... šestiletou, rozmazlenou kačenu. Řvalo děcko, že nechce s tou cizí holkou spát. Řvaly i ostatní děti, že chtějí domů, protože je jim zima a mají hlad. Skočil mezi nás pan vedoucí a jednoho po druhém nás ohnul přes koleno a mlátil nás na holou hoblovaným prkýnkem.

„Ještě má někdo nějaký problém?“ otázal se hrozivým, hlubokým hlasem. Nikdo ani nepípnul.

Příšerné byly i soutěže ... všude jsem doběhla jako poslední, nechtěl mě nikdo do své skupinky, a tak jsem napříště místo měření sil, loupala brambory.

Nesnášela jsem ani povinný odpolední klid, kdy nás nutili po obědě spát dvě hodiny. A při vzpomínce na večere se mi ještě dnes bolesti zkroutí žaludek. Den co den se konzumovaly šfouchané